

HUBINSKÉ NOVINKY

DVOJMESAČNÍK

4/2010

NEPREDAJNÉ

Obsah:

Kde pramení hubinský potok, Trkač.

Divoké počasie tohto leta a najmä prázdninového obdobia, poznačilo mnohé dediny a mestá povodňami, veternými smršťami a častými zmenami počasia. Horúce dni sa často striedali z búrkami, krupobitím a odnášaním striech nielen na Slovensku, ale i v celej strednej Európe. Akoby zázrakom toto nepriaznivé vyčíňanie počasia Hubinu obchádzalo. Cez obec sa neprehnala žiadna búrka alebo silný vietor, čo už nemožno povedať o Ducovom, alebo Starej Lehote, kde voda napáchala veľké škody.

Upršané a teplé počasie v druhej polovici prázdnin vytvorilo vynikajúce podmienky pre rast hříbov. Plné košíky krásnych dubákov, kuriatok, bedlí si odnášali hříbari z hôr a to nielen Hubinčania, ale aj obyvatelia susedných dedín, najmä však Piešťan. Pre školákov to bol krásny záver prázdnin pred povinnosťami, ktoré ich čakajú na začiatku septembra.

Blahoželáme:

Helena Martinovičová 85 rokov
Júlia Micháľková 75 rokov
Mária Macková 75 rokov
Alojz Vanko 65 rokov

Pavel Topolčány 55 rokov
Oľga Tamajková 55 rokov
Karol Polák 50 rokov

Rozlúčili sme sa:

Karol Drlička
Pavol Galbavý

Úprimnú sústrasť

Obecné zastupiteľstvo informuje.

Na základe obhliadky obce Hubina sme konštatovali, že na mnohých pozemkoch a nehnuteľnostiach sa realizovali drobné stavby, alebo prístavby, nadstavby bez stavebných povolení, alebo bez ohlásenia drobných stavieb.

Takto vznikajú v obci nepovolené čierne stavby, ktoré sa dajú legalizovať avšak iba dodatočným stavebným povolením, alebo dodatočnou kolaudáciou stavby.

Podľa stavebného zákona č.50/1976 a nasledovných noviel podľa § č.139 b rozdeľujeme stavby menšieho charakteru na stavby :

- drobné stavby
- jednoduché stavby

Drobné stavby sú charakteru doplnkových stavieb k hlavnej stavbe, napríklad garáž, pri rodinnom dome alebo hospodárske stavenie pri rodinnom dome a majú plochu do 25 m²

Jednoduché stavby sú stavby so zastavovanou plochou do 300 m², môžu mať suterén, prízemie a podkrovie.

Drobné stavby:

Pre realizovanie drobných stavieb postačuje ohlásenie a súhlas stavebného úradu obce s realizovaním. Prílohou k žiadosti o ohlásenie drobnej stavby je potrebné predložiť preukázané vlastníctvo k pozemku alebo nehnuteľnosti, projektovú dokumentáciu v rozsahu aspoň stavebnej časti. (pôdorys, pohľad, rez, technickú správu a situáciu s vyznačenými vzdialenosťami od susedných pozemkoch.

Stavebný úrad môže predpísať aj podrobnejšiu dokumentáciu.

Projektovú dokumentáciu môže vypracovať stavebný technik, alebo stavebný inžinier bez oprávnenia k projektovej činnosti. Odbornosť preukazuje maturitným vysvedčením, alebo diplomom.

Stavbu je možno realizovať svojpomocne, alebo dodávateľsky. V prípade svojpomocnej výstavby, musí stavebník mať stavebného dozorca. Stavebný dozor obdobne ako pri projektovaní musí mať preukázané odborne vzdelanie v oblasti stavebníctva. Nemusí mať skúšku odbornej spôsobilosti.

K žiadosti sa vyjadrujú susedia iba v prípade, že stavebník musí použiť susedné pozemky pri stavaní, alebo stavbu umiestňuje na hranici pozemkoch.

Jednoduché stavby:

Jednoduchými stavbami sú hlavne rodinné domy a chaty. Tieto stavby si vyžadujú stavebné povolenie .

Povolenie stavby je možné riešiť dvomi spôsobmi.

1. zlúčeným stavebným a územným konaním.
2. územným rozhodnutím a ohlásením jednoduchej stavby

K oboch spôsobom treba podať na stavebný úrad žiadosti o povolenie zlúčeného stavebného povolenia s územným konaním, alebo iba žiadosť o územné rozhodnutie a po vydaní územného rozhodnutia ohlásenie jednoduchej stavby. Stavebník v oboch prípadoch musí preukázať vlastníctvo k pozemku, alebo súhlas vlastníka pozemku k stavbe.

Ktorý postup je pre žiadateľa výhodnejší treba individuálne posúdiť.

Projektová dokumentácia pre obe možnosti je rovnaká. K územnému rozhodnutiu je potrebné vypracovať projekt v rozsahu, technickej správy, situácii v mierke 1:200 s návrhom na pripojenie inžinierskych sietí, uličný rozvinutý pohľad ako pozemok so susednými domami je pred výstavbou a aký bude po výstavbe.

Situáciu stavebník dá overiť správcom inžinierskych sietí a vyžiada si stanovisko Krajského pamiatkového úradu v Trnave, Obvodného úradu životného prostredia v Piešťanoch.

Účastníkmi územného konania sú všetci dotknutí susedia, (ktorí hraničia s pozemkom pre výstavbu). Účastníkom konania môže byť aj iný účastník, ktorý by bol stavbou dotknutý. Musí sa prihlásiť za účastníka a stavebný úrad posúdi, či je priamo dotknutý a rozhodne o jeho účasti v konaní.

Po vydaní územného rozhodnutia sa môžu účastníci konania odvolať a odvolanie rieši Krajský stavebný úrad Trnava.

Právoplatné územné rozhodnutie je podkladom pre vyňatie pozemku z poľnohospodárskej pôdy. (Rieši obvodný pozemkový úrad v Trnave)

Pri zlúčenom územnom a stavebnom konaní musí žiadateľ predložiť kompletnú projektovú dokumentáciu v rozsahu určenom vyhláškou 456/2002 Zb.

Ostatné konanie je obdobne ako pri územnom konaní avšak účastníkmi konania je aj projektant (nemusí mať skúšku spôsobilosti) a v prípade svojpomocnej výstavby stavebný dozor (musí mať skúšku spôsobilosti) alebo zhotoviteľ stavby, ktorý musí mať oprávnenie na kompletne budovanie jednoduchých stavieb s osobou stavby vedúceho.

Táto časť nášho materiálu bola iba na objasnenia stavieb, ktoré musia mať pri výstavbe povolenie, alebo ohlásenie stavby.

Povinnosť stavať s nariadenými povoľovacími konaniami veľa obyvateľov obchádza.

Rastú nám v obci nové altánky, garáže, prístavby, bazény, oplotenia atď.

Táto skutočnosť má za následok problém porušovania dvoch zákonov.

1. stavebného zákona (nepovolené stavby)
2. finančného zákona (neplatenie daní za nové stavby)

Podľa stavebného zákona sa jedná o stavby bez povolenia, alebo ohlásenia čo má za následok vyzvanie stavebníka aby si stavebné dielo dodatočne legalizoval a nutnosť riešenia priestupkového konania proti stavebníkovi.

Podľa finančného zákona, každá stavba spojená so zemou sa zdaňuje a správcom dane je obec. Z tohto hľadiska je to utajovanie dane. Základom pre výpočet dane z nehnuteľnosti je list vlastníctva. Z dôvodu, že stavebníci stavby nenahlasujú na obec ani kataster realizovanie stavby dopúšťajú sa priestupku. Každá zmena pozemku alebo vlastníka sa musí nahlasovať na katastrálny úrad. Pri drobnej stavbe je to zmena účelu pozemku (napr. zo záhrady na zastavovanú plochu).

Nepovolenými stavbami unikajú obci nemalé finančné prostriedky.

V súčasnom stave má obec k dispozícii pasportizáciu stavieb vykonanú v roku 1990. Je možnosť preverenia listov vlastníctva z výpisu z katastrálnej mapy a porovnať ich so skutočnosťou.

Vývozy 2. polrok 2010

Papier a ostatné plasty: 10.9. 22.10. 3.12. 14.1.2011

PET fľaše: 3.9. 15.10. 26.11. 7.1.2011

Kde pramení hubinský potok?

Nie raz sa stalo, že sa nás mladí Hubinčania pýtali kde vlastne pramení hubinský potok. Keď sme im ukázali miesto, všetci boli prekvapení a tak sme sa najmä pre tých mladších, rozhodli opísať celé jeho povodie tak, ako vyzeralo kedysi a ako vyzerá dnes.

Úvodom treba však hneď povedať, že jeho koryto a prietok sa v prvej polovici minulého storočia a dnes diametrálne líšia. Kedysi to bola dosť slušná, široká voda, malá bystrina, ktorú na dolnom konci obce nebolo možné preskočiť a prejsť z jednej strany na druhú sa muselo po kameňoch. Tam kde sa zužoval mal hĺbku aj pol metra. Dnes je z neho už iba torzo, pretože značná časť jeho vody sa využíva ako jeden zo zdrojov hubinského vodovodu.

Hubinský potok pramení v Močidlách, na ľavej strane poľnej cesty vedúcej do Salašky 15 metrov od domu č. p. 102 Teraz je miesto prameňa dobre identifikovateľné, lebo po jeho prepravení začiatkom roku, je síce už prameň opravený, ale ešte nie oplotený.

Potok tečie stredom údolia Močidiel, popod Nádalky a potom už po známom koryte poza záhradky Hubinčanov až na dolný koniec obce Podvyselovicu, kde sa v suchých mesiacoch spravidla stráca. Jeho koryto vedie však pod svahom Prostredného vrchu až k Bašte.

Kedysi viedlo okolo Lúčok až po hlavnú hradsú Moravany – Ducové kde, popod hradsú prechádzalo na jej druhú stranu a po širokom umelom vale okolo hradskej, až do moravianskeho kanála a do Váhu. Val a koryto potoka bolo nad úrovňou hradskej. Pre časté záplavy cesty, pasienka a Lúčok bahnom počas búrok, bolo jeho koryto po druhej svetovej vojne odklonené od Bašky popod Prostredný vrch a Čertolie do spomínaného moravianskeho kanála. Starý pôvodný betónový most sa dodnes zachoval pod Čertoliami, na ľavej strane hradskej smerom do Moravian. Pôvodný most na križovatke ciest pri Studni, sa nezachoval.

V minulosti sa často jeho vody využívali na zavlažovanie úzkych poličok, ktoré mali Hubinčania na Lúčkach.

Hubinský potok mal v minulosti dva prítoky. Prvý prítok mal prameň na západnom svahu Babích kopaníc a vrchom sa cez cestu do Močidiel, vlieval sa do hlavného koryta v bažinatej časti údolia a druhý výdatný prítok pramenil na Kamienke a tiež sa vrchom cez cestu vlieval do hlavného koryta.

Kamienka bol veľmi výdatný prameň prameniaci pod starým domom Michala Benáka.

Cez potok viedol v obci iba jeden most, ktorý po rekonštrukcii slúži dodnes.

K hlavnému prameňu hubinského potoka treba ešte poznamenať, že po čase sa zrejme podarilo vyriešiť i záhadu, že ani v horúcich letných mesiacoch, s minimálnymi zrážkami, jeho výdatnosť v minulosti prakticky neklesala. Predpokladáme, že prameň vyteká z rozsiahlejšej nádrže, jazierka, ktorá sa môže nachádzať na dne jaskyne pod Grnicou, ktorá bola objavená iba pred niekoľkými rokmi. Ide o pomerne rozsiahly jaskynný systém nachádzajúci sa pod Grnicou. Doteraz bol prebádaný, zameraný a zakreslený do hĺbky 45 metrov.

Dr. Jozef Radošinský.

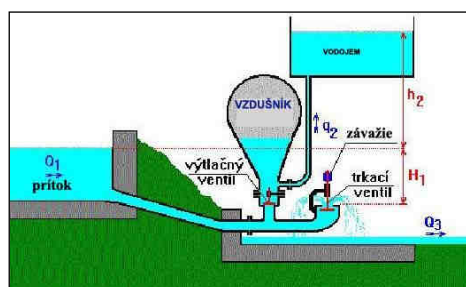

Pekné letné počasie vylákalo na Kostolec, túto historickú lokalitu nad Hubinou a Ducovým množstvo ľudí. Už od roku 1990 sa tu stretávajú veriaci pri bohoslužbách a takto si pripomínajú naše národné dejiny (jrij)

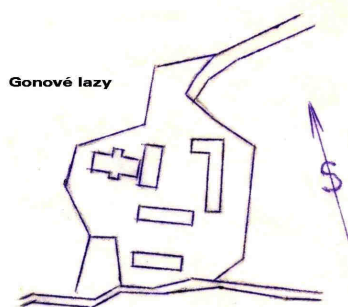
Unikátne zariadenie na Gonových lazoch.

Studňa, ktorá zásobovala trkač

Technický výkres trkača

Výrez z katastrálnej mapy

Názov Gonové lazy kedysi označoval hospodársky majer, ktorý si starší alebo skôr narodení pamätajú ako dobre prosperujúcu usadlosť, ešte pred druhou svetovou vojnou. Dnes tu už ale nenájdeme skoro nič. Zarastenú lúku vysokou trávou, hlohom a divým šípom, s orientačnou tabuľou turistických cestičiek. Ani stopy po hospodárskom dvore. Keď sa ale človek pozerá okolo seba trochu dôkladnejšie nájde tu pozostatok hlbokej, dnes už nefunkčnej studne.

Lesná enkláva Gonových lazov východne od Grnice patrila pod majetkovú správu Zedtwitzovcov od roku 1872. Bolo to po Jeleních jamách druhé najväčšie hospodárstvo v obrovskom lesnom priestore Považského Inovca. Žilo tu niekoľko rodín. Pestovali sa tu obilniny, chovali kone, kravy i ovce. V prosperujúcom hospodárstve bolo treba zásobiť statok dostatočným množstvom krmovín a samozrejme dostatočným množstvom vody. Hoci na Gonových lazoch boli až tri studne Zedtwitzovci sa rozhodli dať do prevádzky trkač, ktorý by neustále zásoboval hlavný napájací válov pre všetky hospodárske zariadenia. z hlavného prameňa.

Válov bol betónový, dlhý asi 10 metrov na dvore pred hospodárskymi budovami do ktorého neustále potrubím zakopaným v zemi, cvrkala voda ťahaná zo spodnej studne v závere Fianovej doliny. Zo severnej strany boli dve studne. Jedna vyložená kamením a druhá z ktorej bol napojený trkač bola vyložená skružami. Pod ňou bol v jame do štvorca obmurovanej tehly čerpací mechanizmus. Odtiaľ bolo v zemi vedené potrubie až k hospodárskym maštaliam do spomínaného válova.

Trkač – bolo jednoduché vodné čerpadlo poháňané vlastnou váhou vody a prúdom vody, akési perpetuum

mobile vo vodnom prevedení, patent vynájdený vo Francúzsku niekedy koncom 18. storočia. Pracuje na princípe kinetickej energie, čo znamená, že prúd vody v potrubí, ktorému sa náhle zatvorí ventil vytvorí silu, ktorá dokáže vytlačiť vodu i do výšky niekoľko metrov. Výškový rozdiel medzi studňou a hospodárskou časťou je asi 10 metrov. Trkač patril medzi veľmi spoľahlivé čerpacie zariadenie aj preto, že sa tu nenachádzali žiadne rotujúce časti a nebolo potrebné ich olejovať. Bol schopný pracovať i v zimných mesiacoch aj pri silnejších mrazoch.

Aj takéto boli dnes už stratené Gonové lazy v prvej polovici 20. storočia, kde obyvatelia osady donútili tiecť vodu hore brehom.

Jozef Radošínský ml.

Pranostiky na júl a august

*Ženci do poľa a včely z poľa
Čo sa v júli neupeče, to v auguste neuteče
Pane Prokop, koreň dokop a kapustu okop
Júlové rojenie, nestojí za zvonenie
Svätá Anna – chladno zrána
Keď spočiatku august dobre hreje, zima sa snehom zaskveje
Vavrínek ukazuje, aká jeseň nastupuje*

Pripravuje sa nové vydanie publikácie Hubinčania I.

Publikácia Hubinčania I, ktorá vyšla pred nedávnom a stretla sa so značným úspechom u obyvateľov Hubiny, sa v krátkom čase rozpredala. Pretože po knižne je stály dopyt, rozhodli sme sa vydať jej dotlač, ktorá vyjde spolu s publikáciou fotografií Hubinčania II.

Publikácia Hubinčania II. je pred dokončením. Chýbajú už iba identifikácie niektorých občanov na fotografiách, grafická úprava a samozrejme tlač a väzba.

Publikácia Hubinčania II. bude pokračovaním knižky Hubinčania I. a v podobnom rozsahu bude v nej ďalšia séria starých fotografií hubinských občanov, ktoré doteraz ešte neboli zverejnené. V závere publikácie budú uverejnené i viaceré príhody z Hubiny a blízkeho okolia, ktoré treba tiež zachovať pre budúce pokolenia.

Spolu s predchádzajúcou novou publikáciou vyjde aj malá knižka Chlieb náš každodenný, ktorá podrobne zachytáva a popisuje najväčšie sviatky gazdov žatvu a mlatbu v Hubine v tridsiatych rokoch minulého storočia. Aj táto publikácia bude bohato ilustrovaná dobovými fotografiami. Knižka je už v rukopise a chýba už iba tlač a väzba.

Záhradkári pozor!

*Už ôsmy ročník výstavy ovocia, zeleniny a kvetov sa pripravuje v kultúrnom dome!
Presný dátum bude včas oznámený (koniec septembra – začiatok októbra)
Súčasne bude v predaji i knižka „Hubinčania I.“*

Výstava fotografií

Výstava fotografií Jozefa Radošinského bude v novo vytvorených priestoroch nad potravinami

Zasmejme sa

Manželka volá k obedu vegetariána:
Drahý, poď obedovať, lebo ti to zvädne!

Hubinské novinky – absolútne nezávislý obecný dvojmesačník – vychádza v spracovaní redakčnej rada:
Jana Myjavcová – 0905 946 542, Jozef Radošinský ml. – 033 7747 324, Marcela Galbavá – 0903 036 889